

Φορέας υλοποίησης

Εταίρος

Με τη συγχρηματοδότηση:

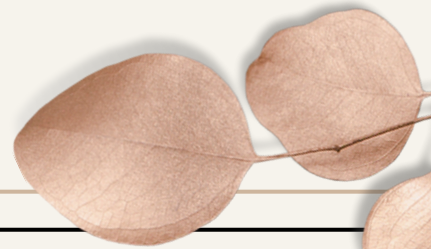
Με τη συγχρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΙΔΡΥΜΑ ΜΠΟΔΟΣΑΚΗ

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΑ ΥΓΕΙΑΣ & ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΡΙΤΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ

Τα Δικαιώματα του Ασθενούς, στην ελληνική έννομη τάξη, προστατεύονται και περιγράφονται, μεταξύ άλλων, στην παρ.1 του άρθρου 59 του Ν.4368/2016 καθώς και στην Αριθμ.3δ/Γ.Π.οικ.10976 (ΦΕΚ Β' 662/02.03.2017) Υ.Α. και είναι ενδεικτικά τα εξής: Το δικαίωμα πρόσβασης στις υπηρεσίες υγείας χωρίς διακρίσεις, το δικαίωμα σε αξιοπρεπείς συνθήκες φροντίδας υγείας και περίθαλψης, το δικαίωμα στη συνέχεια της φροντίδας υγείας, το δικαίωμα σε ποιοτικές υπηρεσίες υγείας, το δικαίωμα στην πληροφόρηση για την παροχή κατάλληλης και τεκμηριωμένης υπηρεσίας υγείας, το δικαίωμα στον αυτοκαθορισμό, το δικαίωμα στη συναίνεση και ενημέρωση, το δικαίωμα πρόσβασης στον ιατρικό φάκελο και αρχεία, το δικαίωμα στο απόρρητο, στην ιδιωτικότητα και στην προστασία των προσωπικών δεδομένων, το δικαίωμα προστασίας της γενετικής ταυτότητας και το δικαίωμα αναφοράς και λήψης γραπτής απάντησης.

Ειδική μέριμνα λαμβάνεται περαιτέρω, και για τα δικαιώματα των νοσοκομειακών ασθενών, μεγάλο ποσοστό των οποίων ως γνωστόν αφορά άτομα τρίτης ηλικίας, σύμφωνα με το άρθρο 47 του Ν.2071/1992, που μεταξύ άλλων αναφέρει:

1. Ο ασθενής έχει το δικαίωμα προσεγγίσεως στις υπηρεσίες του νοσοκομείου, τις πλέον κατάλληλες για τη φύση της ασθένειάς του.

2. Ο ασθενής έχει το δικαίωμα της παροχής φροντίδας σ' αυτόν με τον οφειλόμενο σεβασμό στην ανθρώπινη αξιοπρέπεια του. Αυτή η φροντίδα περιλαμβάνει όχι μόνο την εν γένει άσκηση της ιατρικής και της νοσηλευτικής, αλλά και τις παραϊατρικές υπηρεσίες, την κατάλληλη διαμονή, την κατάλληλη μεταχείριση και την αποτελεσματική διοικητική και τεχνική εξυπηρέτηση.

3. Ο ασθενής έχει το δικαίωμα να συγκατατεθεί ή να αρνηθεί κάθε διαγνωστική ή θεραπευτική πράξη που πρόκειται να διενεργηθεί σε αυτόν. Σε περίπτωση ασθενούς με μερική ή πλήρη διανοητική ανικανότητα, η άσκηση αυτού του δικαιώματος γίνεται από το πρόσωπο που κατά νόμο ενεργεί για λογαριασμό του. Η τελευταία πρόβλεψη αφορά κατά κύριο λόγο άτομα τρίτης ηλικίας που σε αρκετές περιπτώσεις (π.χ. λόγω άνοιας) το επίπεδο διαύγειάς τους, δεν τους επιτρέπει να κατανοούν πλήρως τις θεραπευτικές υποδείξεις του ιατρονοσηλευτικού προσωπικού.

4. Ο ασθενής δικαιούται να ζητήσει να πληροφορηθεί ό,τι αφορά την κατάστασή του. Το συμφέρον του ασθενούς είναι καθοριστικό και εξαρτάται από την πληρότητα και ακρίβεια των πληροφοριών που του δίνονται. Η πληροφόρηση του ασθενούς πρέπει να του επιτρέπει να σχηματίσει πλήρη εικόνα των ιατρικών, κοινωνικών και οικονομικών παραμέτρων της καταστάσεώς του και να λαμβάνει αποφάσεις ο ίδιος ή να μετέχει στη λήψη αποφάσεων που είναι δυνατό να προδικάσουν τη μετέπειτα ζωή του.

5. Ο ασθενής έχει το δικαίωμα στο μέτρο και στις πραγματικές συνθήκες που αυτό είναι δυνατόν, προστασίας της ιδιωτικής του ζωής. Ο απόρρητος χαρακτήρας των πληροφοριών και του περιεχομένου των εγγράφων που τον αφορούν, του φακέλου των ιατρικών σημειώσεων και ευρημάτων, πρέπει να είναι εγγυημένος. Τα ηλικιωμένα άτομα μπορούν να αποφασίζουν αν θέλουν να κοινοποιηθούν ή όχι τα προβλήματα υγείας τους στα συγγενικά τους πρόσωπα.

Επιπλέον, δικαιώματα των ασθενών περιγράφονται και στα άρθρα 8-15 του Κώδικα Ιατρικής Δεοντολογίας (Ν. 3418/2005) ο οποίος ρυθμίζει γενικότερα τις σχέσεις γιατρού και ασθενή στην Ελλάδα. Ειδικότερα:

- άρθρο 8 παρ. 2: «Ο ιατρός φροντίζει για την ανάπτυξη σχέσεων αμοιβαίας εμπιστοσύνης και σεβασμού μεταξύ αυτού και του χρήστη - ασθενή. Ακούει τους ασθενείς του, τους συμπεριφέρεται με σεβασμό και κατανόηση και σέβεται τις απόψεις, την ιδιωτικότητα και την αξιοπρέπειά τους». Η παραπάνω μέριμνα αποτελεί σημαντική συμβολή στην προσπάθεια κατοχύρωσης των δικαιωμάτων των ατόμων της τρίτης ηλικίας.

- άρθρο 9, παρ.1: **«Ο ιατρός δίνει προτεραιότητα στην προστασία της υγείας του ασθενή»**

- άρθρο 11:

1

«Ο ιατρός έχει καθήκον αληθείας προς τον ασθενή. Οφείλει να ενημερώνει πλήρως και κατανοητά τον ασθενή για την πραγματική κατάσταση της υγείας του, το περιεχόμενο και τα αποτελέσματα της προτεινόμενης ιατρικής πράξης, τις συνέπειες και τους ενδεχόμενους κινδύνους ή επιπλοκές από την εκτέλεσή της, τις εναλλακτικές προτάσεις, καθώς και για τον πιθανό χρόνο αποκατάστασης, έτσι ώστε ο ασθενής να μπορεί να σχηματίζει πλήρη εικόνα των ιατρικών, κοινωνικών και οικονομικών παραγόντων και συνεπειών της κατάστασής του και να προχωρεί, ανάλογα, στη λήψη αποφάσεων.

2

Ο ιατρός σέβεται την επιθυμία των ατόμων τα οποία επιλέγουν να μην ενημερωθούν. Στις περιπτώσεις αυτές, ο ασθενής έχει δικαίωμα να ζητήσει από τον ιατρό να ενημερώσει αποκλειστικά άλλο ή άλλα πρόσωπα, που ο ίδιος θα υποδείξει, για την κατάσταση της υγείας του, το περιεχόμενο και τα αποτελέσματα της προτεινόμενης ιατρικής πράξης, τις συνέπειες ή και τους κινδύνους από την εκτέλεσή της, καθώς και για το βαθμό πιθανολόγησής τους.

3

Αν τα πρόσωπα δεν έχουν την ικανότητα να συναινέσουν για την εκτέλεση ιατρικής πράξης, ο ιατρός τα ενημερώνει στο βαθμό που αυτό είναι εφικτό. Ενημερώνει, επίσης, τα τρίτα πρόσωπα, που έχουν την εξουσία να συναινέσουν για την εκτέλεση της πράξης αυτής, κατά τις διακρίσεις του επόμενου άρθρου.»

ΟΙ ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΟΙ ΕΧΟΥΝ ΣΕ ΚΑΘΕ
ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΟ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΝΑ
ΛΑΜΒΑΝΟΥΝ ΠΕΡΙΘΑΛΨΗ ΜΕ ΣΕΒΑΣΜΟ
ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΑΞΙΟΠΡΕΠΕΙΑ ΤΟΥΣ

Οι παραπάνω προβλέψεις αφορούν κατά κύριο λόγο τα άτομα τρίτης ηλικίας που σε πολλές περιπτώσεις – ακόμα και όταν έχουν την ικανότητα για συναίνεση- δεν λαμβάνουν τα ίδια τις αποφάσεις, αναφορικά με την θεραπευτική προσέγγιση που θα ακολουθηθεί, αλλά τα παιδιά τους κατά παράβαση των παραπάνω άρθρων.

- Στο ίδιο μήκος κύματος, βρίσκεται το άρθρο 13, παρ. 1: «Ο ιατρός οφείλει να τηρεί αυστηρά απόλυτη εχεμύθεια για οποιοδήποτε στοιχείο υποπίπτει στην αντίληψή του ή του αποκαλύπτει ο ασθενής ή τρίτοι, στο πλαίσιο της άσκησης των καθηκόντων του, και το οποίο αφορά στον ασθενή ή τους οικείους του»

- άρθρο 14 παρ.8: «Ο ασθενής έχει δικαίωμα πρόσβασης στα ιατρικά αρχεία, καθώς και λήψης αντιγράφων του φακέλου του. Το δικαίωμα αυτό, μετά το θάνατό του, ασκούν οι κληρονόμοι του, εφόσον είναι συγγενείς μέχρι τετάρτου βαθμού. Δεν επιτρέπεται σε τρίτο η πρόσβαση στα ιατρικά αρχεία ασθενή.

Περαιτέρω, όσον αφορά πιο συγκεκριμένα τους ηλικιωμένους, στο Εθνικό Σχέδιο Δράσης Θεμελιωδών Δικαιωμάτων των Πολιτών επισημαίνεται ότι οι ηλικιωμένοι έχουν το δικαίωμα να έχουν πρόσβαση σε υψηλής ποιότητας υπηρεσίες υγείας, συμπεριλαμβανομένης της ιατρικής περίθαλψης, της νοσηλευτικής φροντίδας και της φαρμακευτικής αγωγής ενώ παράλληλα, κατοχυρώνεται το δικαίωμα προστασίας των ηλικιωμένων από την κακομεταχείριση και την κατάχρηση στον τομέα της υγείας

Μάλιστα γίνεται και ειδική αναφορά στα άτομα τρίτης ηλικίας που δεν είναι λειτουργικά και του τρόπου προστασίας τους από φαινόμενα εκμετάλλευσης και κακοδιαχείρισης. Για τα ηλικιωμένα άτομα επί παραδείγματι που πάσχουν από προβλήματα ψυχικής υγείας υπογραμμίζεται ότι πρέπει να προστατευτούν με τον πλέον αποτελεσματικό τρόπο τα δικαιώματά τους. Όσον αφορά τις Μονάδες Φροντίδας Ηλικιωμένων υπάρχουν αυστηρά κριτήρια λειτουργίας τους, τα οποία όμως τις περισσότερες φορές δεν τηρούνται με αποτέλεσμα να βρίσκονται οι ηλικιωμένοι έκθετοι σε φαινόμενα κακομεταχείρισης που ελλοχεύουν μεγάλους κινδύνους για την ψυχική και σωματική τους υγεία.

Οι ηλικιωμένοι έχουν σε κάθε περίπτωση το δικαίωμα να λαμβάνουν περίθαλψη με σεβασμό προς την αξιοπρέπειά τους και να συμμετέχουν ενεργά στην λήψη αποφάσεων σχετικά με τη υγειονομική τους φροντίδα, και προστατεύονται από την κατάχρηση στον τομέα της υγείας, συμπεριλαμβανομένης της κατάχρησης φαρμάκων και της ανεπιθύμητης νοσηλείας.

Επιπλέον, εξειδικεύονται τα Δικαιώματα Ληπτών (ιδίως των ηλικιωμένων) στις Υπηρεσίες Ψυχικής Υγείας σύμφωνα με την παρ.3 του άρθρου 2 του Ν.2716/ΦΕΚ 96/τ.Α /17.05.1999: Το δικαίωμα για αξιοπρεπείς συνθήκες διαβίωσης στις Μονάδες Ψυχικής Υγείας, το δικαίωμα για εξειδικευμένη ατομική θεραπεία, το δικαίωμα να αμφισβητεί ο ασθενής στο δικαστήριο την ακούσια νοσηλεία, να συνομιλεί κατ' ιδίαν με δικηγόρο, να έχει πρόσβαση στα δεδομένα των αρχείων που τον αφορούν, το δικαίωμα να προστατεύει την περιουσία του και το δικαίωμα της κοινωνικής του επανένταξης.

Ακολούθως, στην ΚΥΑ Γ3α,β/Γ.Π. οικ 72109 (ΦΕΚ Β 6507/19.12.2022), καθορίζονται τα δικαιώματα των ασθενών σε περίπτωση ακούσιας νοσηλείας κατόπιν παραγγελίας (διαταγής) του αρμόδιου εισαγγελέα πρωτοδικών, πρακτική που πολλές φορές στην πράξη απαντάται σε ηλικιωμένους, οι οποίοι ακριβώς λόγω αδυναμίας- διανοητικής κυρίως- λαμβάνουν ακούσια θεραπεία.

Η προστασία των ως άνω περιγραφόμενων δικαιωμάτων των (ηλικιωμένων) ασθενών επιχειρείται να διασφαλιστεί από αρμόδιους φορείς και όργανα τα οποία είναι:

- τα Γραφεία Προστασίας Δικαιωμάτων Ληπτών/ριων Υγείας που συστήθηκαν σε κάθε Νοσοκομείο, σύμφωνα με το άρθρο 60 του Νόμου 4368/2016 (ΦΕΚ 21Α/2016)

- Το Αυτοτελές Τμήμα Προστασίας Δικαιωμάτων Ληπτών Υπηρεσιών Υγείας του Υπουργείου Υγείας (άρθρ.33 Π.Δ. 121/2017 ΦΕΚ Α 148 9.10.2017)

- Η Επιτροπή Ελέγχου Προστασίας των Δικαιωμάτων των Ληπτών Υπηρεσιών Υγείας (άρθρο 59 του Ν.4368/2016 Ά 21)

- Η Ειδική Επιτροπή Προστασίας των Δικαιωμάτων των Ατόμων με Ψυχικές Διαταραχές (άρθρο 2 του Ν. 2716/1999 (Ά 96), όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 11 του Ν. 4272/2014 (Ά 145)

- Ο Συνήγορος της Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης (άρθρο 18, κεφ. Β του Ν.3293/2004)

- Διαμεσολαβητές Υγείας-Συντονιστές Υπηρεσιών Υγείας (άρθρο 61 του Ν.4368/2016)

Φορέας υλοποίησης

Εταίρος

Με τη συγχρηματοδότηση:

ΓΝΩΣΙΟΛΟΓΙΚΟΣ ΕΜΠΛΟΥΤΙΣΜΟΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΥΓΕΙΑΣ ΤΗΣ ΤΡΙΤΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ

«Το έργο «ΕΕ-Υγεία» υλοποιείται στο πλαίσιο του προγράμματος BUILD, με φορέα υλοποίησης την ΕΕΚΕ: Ένωση Εργαζομένων Καταναλωτών Ελλάδα και εταίρο το Institute of Research for Innovation and Development - IMKKA. Το BUILD συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση, μέσω του προγράμματος Citizens, Equality, Rights and Values (CERV), το Ίδρυμα Μποδοσάκη και το Κέντρο Στήριξης ΜΚΟ.»

«Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ' ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης, του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (ΕΑΚΕΑ) ή του Ιδρύματος Μποδοσάκη. Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο ΕΑΚΕΑ δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.»

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

ΕΕΚΕ

2108817730

info@eeke.gr

www.eeke.gr

IMKKA

2108047551

info@imkka.org

www.imkka.org

